

Planul Integrat pentru Calitatea Aerului, elaborat de Primaria Capitalei, anulat de Tribunalul Bucuresti (organizatie de mediu)

Tribunalul Municipiului Bucuresti a anulat Planul Integrat pentru Calitatea Aerului (PICA) elaborat de Primaria Capitalei, în urma unui proces initiat de catre un grup de organizatii neguvernamentale si locuitori ai Bucurestiului, care au reclamat ca documentul nu respecta normele nationale si Directiva europeana privind poluarea aerului si ca a fost adoptat abuziv, fara consultarea cetatenilor.

Potrivit unui comunicat al organizatiei 2Celsius, Tribunalul a respins apararea Primariei si a Consiliului General care a constatat în negarea calitatii procesuale a ONG-urilor si a cetatenilor, creând astfel un precedent prin care cetatenii sunt încurajati sa își apere dreptul la un mediu sanatos.

Organizatia internationala ClientEarth a sprijinit demersul prin trei ONG-uri românești: OPTAR, 2Celsius si Centrul pentru Politici Durabile Ecopolis.

"În Capitala, limita zilnica de particule în suspensie (PM10 si PM2,5) a fost depasita în mod constant înca de când legislatia UE a devenit aplicabila în România. Au fost, de asemenea, înregistrate niveluri anuale de dioxid de azot (NO2) peste limita admisa. Conform legislatiei UE, autoritatile locale din Bucuresti sunt obligate sa pregateasca si sa adopte un Plan de Calitate a Aerului pentru regiunea Capitalei atunci când locuitorii sai sunt expusi unor niveluri nocive de poluanti în aer. ONG-urile reclamante au sustinut ca Planul adoptat de administratia Bucurestiului pentru îmbunatatirea calitatii aerului nu include masuri care sa atinga nivelurile legale de poluare în "cel mai scurt timp posibil", asa cum prevede legea. De asemenea, planul nu a inclus un calendar detaliat pentru implementarea masurilor sau pentru a evalua impactul scontat al acestora. În plus, planul nu a fost realizat pe baza unui studiu actualizat care sa determine sursele de poluare, fiind folosit un studiu din 2013. Precizam ca legea prevede ca un astfel de studiu sa fie realizat cu maximum un an înaintea realizarii Planului", noteaza sursa citata.

Conform 2Celsius, decizia instantei înseamna ca administratia locala trebuie sa pregateasca un nou Plan Integrat de Calitate a Aerului, iar în acest fel capitala României se alatura altor capitale si orase central-europene, precum Praga, Bratislava, Brno sau Ostrava, unde autoritatile trebuie sa ia masuri mai ferme în ceea ce priveste combaterea poluarii ca urmare a litigiilor initiale de cetateni.

"Hotarârea de astazi este o victorie pentru locuitorii Bucurestilor si pentru dreptul lor de a respira aer curat. De ani de zile, autoritatile de la Bucuresti nu au reusit sa abordeze criza poluarii aerului din oras, punând în pericol sanatatea cetatenilor sai. Speram ca autoritatile vor lua masuri imediate pentru a se conforma obligatiei lor legale de a-si proteja cetatenii de impactul respiratiei aerului daunator si cu concentratii de particule si noxe peste limitele legale si de a pregati un plan nou si eficient al calitatii aerului pentru Bucuresti", declara Agnieszka Warso-Buchanan, avocat al organizatiei caritabile de mediu ClientEarth, care sustine campania de calitate a aerului din Capitala României.

În acest sens, reclamantii fac apel la noua administratie a Capitalei condusa de catre primarul general, Nicusor Dan, sa nu continue contestarea sterila a unei evidente stiintifice, sa fie profesionista, transparenta si, consecutiv, sa porceada de urgenta, în colaborare cu cetatenii, la elaborarea unui nou Plan Integrat de Calitate a Aerului pentru Bucuresti.

"Dupa ce am studiat cu atentie planul, am fost convinsi ca masurile propuse de Primaria Capitalei nu pot contribui la reducerea poluarii în cel mai scurt timp, asa cum cere legea. În mod ironic, planul declara explicit ca, în absenta masurilor legate de restrictionare a deplasarilor motorizate individuale, traficul din Bucuresti ar creste, si, implicit, ar creste si poluarea. Ne asteptam ca noul plan pe care administratia trebuie sa îl pregateasca sa includa masuri de

eficientizare a deplasarilor oamenilor, nu neaparat ale autovehiculelor", sustine Marian Ivan, membru cofondator OPTAR.

La rândul sau, Raul Cazan de la 2Celsius subliniaza ca "acesta este doar începutul, deoarece numeroase orase românești înregistrează valori gigantice ale particulelor și ale NOx provenind în principal din transporturi, dar și în arderea deșeurilor ori operațiuni industriale". "Încurajăm cetățenii din alte orase ale țării să se organizeze, să cheme autoritățile locale în instanță și să își exercite astfel dreptul la aer curat", este de părere Cazan.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a condamnat, recent, România pentru că nu și-a îndeplinit obligațiile de îmbunătățire a calității aerului, hotărând că țara a încălcat în mod sistematic normele privind calitatea aerului în București.

Demersul juridic de la București a demarat prin două acțiuni diferite. O acțiune în justiție este cea a organizației Ecopolis și a Oanei Neneciu care a vizat PICA în conținutul său, și nu doar cerințe formale. O analiză profundă efectuată de Ecopolis a arătat că aproape toate măsurile propuse în PICA nu respectă cerințele legale de a fi cuantificabile și eficiente în soluționarea problemelor specifice. "Ele sunt atât de evazive încât este imposibil de a le fi evaluat impactul. Consecutiv, conținutul Planului nu își atinge obiectivul, iar Primăria trebuie să îmbunătățească PICA pentru a îndeplini cerințele legale prevăzute în Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător - care transpune Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa", se arată în comunicatul citat.

O altă acțiune a vizat direct chestiuni de nelegalitate în conținutul și la adoptarea PICA. "Cea mai flagrantă problemă era completa lipsă a consultării cetățenilor înainte de adoptarea Planului. Reclamantii în această cauză au fost avocatul Marius Petroiu, Marian Ivan, OPTAR (Organizația pentru Promovarea Transportului Alternativ în România), 2Celsius, ActiveWatch și Centrul de Resurse pentru Participare Publică. Cele două cauze judiciare au fost unite iar instanța a dat soluția pe fond ambelor cauze. Instanța urmează să își motiveze soluția în viitorul apropiat, iar Primăria Capitalei va putea face recurs", se precizează în comunicat.

ClientEarth este o organizație caritabilă de dreptul mediului, cu birouri la Londra, Bruxelles, Varșovia, Berlin și Beijing, fondată în anul 2008 de către James Thornton.

Centrul pentru Politici Durabile Ecopolis, organizație de mediu preocupată de problema poluării urbane de peste zece ani, a lansat, în 2011, primul studiu independent despre efectele poluării din București asupra sănătății umane și de atunci a realizat numeroase acțiuni de advocacy pentru promovarea măsurilor pentru combaterea poluării urbane. În decembrie 2019, împreună cu Fundația ETA2U și partenerii 2Celsius, OPTAR și Observatorul Român de Sănătate a lansat platforma independentă de măsurare a calității aerului Aerlive.ro. Platforma își propune să monitorizeze poluarea din București și să informeze cetățenii cu privire la efectele acesteia.

2Celsius, organizație înregistrată în România de advocacy și de cercetare centrată pe schimbări climatice și impactul lor în Europa Centrală și de Est, este un membru cu drepturi depline al principalelor rețele de mediu ale UE, cum ar fi Transporturi și Mediu (Transport & Environment), Biroul European de Mediu (European Environmental Bureau) și Rețeaua de Acțiune pentru Clima (Climate Action Network).

OPTAR (Organizația pentru Promovarea Transportului Alternativ în România) este o asociație care susține dezvoltarea mobilității urbane prin oferirea de alternative viabile de deplasare pentru cetățeni, indiferent cum aleg să se deplaseze: pe jos, cu bicicleta, cu transportul public sau cu autoturismul.